

De uitwerking van lofprijs op de duivel

Andrew Wommack

Vertaling Andrew Wommack-onderwijs: oorspronkelijke titel: Effects of Praise
Een driedelige onderwijsserie, als MP3 bestand te downloaden van:

<http://www.awmi.net/extra/audio/1004>

Vertaling: Wiebrig Calderhead

Prijs de Heer. Dit is de tweede tape in onze driedelige serie over het onderwerp lofprijs. We spreken over de uitwerking van lofprijs in drie verschillende gebieden. De uitwerking die lofprijs heeft op de gelovige was de eerste tape. In deze tape gaat het over de uitwerking die lofprijs heeft op de duivel. En op onze derde tape gaan we het hebben over de uitwerking die lofprijs op God heeft.

Nu we gaan spreken over de uitwerking die lofprijs op de duivel heeft, wil ik beginnen met een tekst uit 2 Korintiërs 2. Paulus schrijft hier aan de Korintiërs over een man over wie hij in 1 Korintiërs 5 instructies had gegeven hoe hem te disciplineren.¹ Hij vertelde hen in feite hem over te geven aan satan. En in 2 Korintiërs 2 vertelt hij deze mensen dat zijn straf genoeg is.² Deze man heeft berouw getoond. Ze zouden hem weer moeten ontvangen en hij vertelt ze deze man te vergeven. Hij heeft het dus over vergeving en daarna zegt hij: "*Opdat de satan op ons geen voordeel mocht behalen. Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend.*"

In deze context praat Paulus over vergeving. Onvergevingsgezindheid is een ingang die satan op ons leven heeft. Paulus zegt dat als we op welk gebied dan ook onkundig zijn van hoe satan te werk gaat, we satan gelegenheden kunnen geven om tegen ons te werken. Net zoals met misdaad, angst en allerlei andere dingen is de beste verdediging vaak dat mensen kennis krijgen. Kennis is macht. En als we beginnen te begrijpen hoe satan op ons afkomt en welke dingen hij kan gebruiken, dan kunnen we in deze gebieden slagvaardig zijn.

Lofprij is dus zoiets. Lofprij, of liever gezegd, gebrek aan lofprij, is één van de grootste ingangen van satan in ons leven. God heeft ons feitelijk lofprij gegeven als een krachtbron en macht om de duivel te weerstaan en dus is lofprij ook een voorzorgsmaatregel. Het geeft ons een vaccinatie en maakt ons immuun voor wat satan wil doen.

¹ 1 Kor. 5:1-5: 1 Inderdaad men spreekt van hoererij onder u, en zulk een hoererij, als zelfs onder de heidenen niet (voorkomt), dat iemand leeft met de vrouw van zijn vader. 2 En gij zijt opgeblazen in plaats van u veeleer te bedroeven, en dus de bedrijver van die daad uit uw midden te verwijderen? 3 Want mijnerzijds heb ik, hoewel lichamenlijk niet, maar naar de geest wèl aanwezig, reeds, als aanwezig, vonnis geveld over hem, die op zulk een wijze zo iets heeft begaan. 4 Wanneer wij vergaderd zijn, gij en mijn geest met de kracht van onze Here Jezus, 5 leveren wij in de naam van de Here Jezus die man aan de satan over tot verderf van zijn vlees, opdat zijn geest behouden worde in de dag des Heren.

² 2 Kor. 2:6-11: 6 Voor zo iemand is het reeds genoeg, dat het merendeel (van u) hem berispt heeft, 7 zodat gij nu integendeel hem vergiffenis moet schenken en hem vertroosten, opdat hij niet door overmatige droefenis overstelpt worde. 8 Daarom spoor ik u aan te besluiten hem liefde te betonen, 9 want ook dit was het doel van mijn schrijven, dat ik zou weten, of ik op u rekenen kon, dat gij in alles gehoorzaam waart. 10 Wie gij nu iets vergeeft, die vergeef ik het ook; want heb ik iets vergeven, gesteld dat ik iets vergeven heb, dan was het om uwentwil voor het aangezicht van Christus, opdat de satan op ons geen voordeel mocht behalen. 11 Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend.

Ik verwijs naar de eerste tape waar we het erover hadden hoe God ons naar Zijn beeld heeft geschapen, om positief te zijn, mensen die van geloof zijn vervuld, mensen die dankbaar en heilig zijn, geen mopperaars en klagers. Dat is zoals God ons heeft gemaakt. Als we daarin tekortschieten en we niet in lofprijs wandelen, dan is dat de eerste stap die satan in ons leven kan nemen. Het is een ingang in ons leven. We moeten daarom niet onwetend zijn over wat de listen van satan zijn. Op deze tape gaan we spreken over een aantal tekstplaatsen waarin we kunnen zien dat er macht is in lofprijs als het gaat om de strijd tegen de vijand. En we gaan ook uitleggen waarom lofprijs ons deze macht geeft, waarom satan in paniek wegvlocht als wij beginnen God te prijzen.

In Matteüs 21 staat een voorbeeld waar Jezus in Jeruzalem aankwam op wat gewoonlijk Palmzondag wordt genoemd. Dit was Zijn triomfantelijke intocht. Hierover was geprofeteerd in het Oude Testament³ en het was slechts een paar dagen nadat Jezus Lazarus uit de dood had opgewekt. De hele stad Jeruzalem had hierover gehoord en als gevolg daarvan waren duizenden mensen uitgelopen om Hem te begroeten.⁴ Er staat dat, toen Jezus in de tempel was, de kinderen, en hier worden niet alleen kleine kinderen bedoeld, maar het gaat hier over jongeren, dat de kinderen in de tempel riepen, zeggende: Hosanna de zoon van David! De Farizeeërs en overpriesters zagen dit. In Matteüs 21: 15 staat dat zij hier aanstoot aan namen en tot Jezus, zeiden: "Hoort Gij wat dezen zeggen?"⁵ Met andere woorden, ze verwachtten dat Jezus de jongeren zou berispen.

De reden waarom dit zo is, is omdat lofprijs uitsluitend en alleen voor God is bestemd. Je kunt er veel voorbeelden van zien in het Woord van God waar engelen verschenen en waar mensen, sterfelijke mensen, die, als ze een hemels wezen zagen, natuurlijk overweldigd waren door de ontzagwekkende tegenwoordigheid van God en het is typerend dat mensen voor deze engelen neervielen en hen aanbaden. En voortdurend hoorde je deze engelen zeggen: "Aanbid ons niet, maar aanbid God". In het boek Openbaringen komt dat een aantal keren duidelijk naar voren. Het is dus niet de bedoeling om engelen te aanbidden en het is niet de bedoeling om heiligen te aanbidden, zoals sommige religieuze groepen leren. Ze doen hun "wees gegroet Maria's" en ze verklaren mensen heilig, maar dat is niet Schriftuurlijk. Dat is niet wat het Woord van God onderwijst. Lofprij is iets dat alleen voor God is bestemd en in de dagen van Jezus begreep de religieuze gemeenschap dat heel goed. Voor hen was het dus Godslastering dat Jezus de lofprijs en aanbidding van deze mensen aanvaardde. Het zou ook Godslastering geweest zijn als Jezus niet God geweest was. Maar Jezus wás God en daarom was het terecht dat deze mensen Hem aanbaden.

³ Zacharia 9:9: Jubel luide, gij dochter van Sion; juich, gij dochter van Jeruzalem! Zie, uw koning komt tot u, hij is rechtvaardig en zegevierend, nederig, en rijdende op een ezel, op een ezelshengst, een ezelinejong.

⁴ Matt. 21:8-11: 8 En het merendeel der schare spreidde hun klederen op de weg, anderen sloegen takken van de bomen en spreidden die op de weg. 9 En de scharen, die vóór Hem uit gingen en die volgden, riepen, zeggende: Hosanna de Zoon van David, gezegend Hij, die komt in de naam des Heren; Hosanna in de hoogste hemelen! 10 En toen Hij Jeruzalem binnenging, kwam de gehele stad in rep en roer en zeide: Wie is dit? 11 En de scharen zeiden: Dit is de profeet, Jezus, van Nazaret in Galilea.

⁵ Matt. 21:15-16: 15 Toen de overpriesters en de schriftgeleerden de wonderwerken zagen, die Hij deed, en de kinderen, die in de tempel riepen, zeggende: Hosanna de Zoon van David! namen zij dat kwalijk, 16 en zij zeiden tot Hem: Hoort Gij wat dezen zeggen? Jezus zeide tot hen: Ja; hebt gij nooit gelezen: Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt Gij lof bereid?

In feite zegt Jezus in Lucas 19:40, waar hetzelfde wordt beschreven, maar dan in een ander evangelie: *"Ik zeg u, indien dezen zwegen, zouden de stenen roepen."* Met andere woorden, hier ging de Koning der Koningen Jeruzalem binnen, de stad die God had gekozen om hier op aarde in te wonen, en hierover werd geprofeteerd in het Oude Testament. Het was nadat Lazarus uit de dood was opgewekt, het was toen Jezus als het ware kwam om Zichzelf aan het volk te vertonen als het vlekkeloze Lam, vlak voordat Hij werd geofferd. Er is zoveel symboliek in deze geschiedenis, dat als de mensen het niet hadden uitgeroepen, dan zouden de stenen dat wel hebben gedaan. Dus lofprijs kwam Jezus toe.

Deze schriftgeleerden en Farizeeërs geloofden dat natuurlijk niet en daarom zeiden ze: "Hoort U wat ze zeggen?" Ze verwachtten dat Jezus de mensen zou berispen en Jezus citeerde een tekst uit het Oude Testament, uit Psalm 8:3. Hij zei: *"Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt Gij lof bereid."* Jezus sprak hier dus over de mensen die Hem lofprijs gaven, de glorie en de lofprijs die opsteeg. En hij citeerde Psalm 8:3. Als je naar deze tekst kijkt, dan zie je dat, toen Jezus dit citeerde, Hij een aantal woorden veranderde. Dat betekent niet dat Hij de tekst verkeerd citeerde. Wat Hij eigenlijk deed was zeggen dat deze woorden uitwisselbaar zijn. Door deze twee teksten te vergelijken kunnen we eigenlijk een verklaring zien voor lofprijs. In Psalm 8:3 zegt de Schrift: *"Uit de mond van kinderen en zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, uw tegenstanders ten spijt, om vijand en wraakgierige te doen verstommen."*

Als we deze teksten vergelijken kunnen we zien dat Jezus de woorden "hebt Gij lof bereid" in de plaats stelde van "hebt Gij sterkte gegrondvest". En door deze vergelijking zien we dat lofprijs sterkte is. Dit is een geweldige uitspraak en veel mensen maken die vergelijking niet. Veel mensen denken dat lofprijs, zoals ik op de eerste tape uitlegde, een optie is. Ze zien er de waarde niet van in, maar lofprijs is sterkte.

In Nehemia 8:10 staat: "De vreugde des Heren is uw kracht."⁶ En in veel andere teksten staan woorden van dezelfde strekking, ook al zijn ze misschien niet in exact dezelfde woorden geschreven, dat wanneer mensen God beginnen te prijzen, de zalving en de kracht, de macht van God op hen kwam en in de naam van de Heer machtige daden werden verricht. Dus door deze tekstplaatsen te vergelijken zien we dat lofprijs kracht is.

In Psalm 8 gaat de tekst verder: *"Hij heeft sterkte gegrondvest, uw tegenstanders ten spijt, om vijand en wraakgierige te doen verstommen."* Deze kracht wordt in het bijzonder gebruikt tegen onze vijand. Hier staat dat het de vijand en de wreker een halt toeroept. Prijs God!

We hebben al gesproken over de uitwerking die lofprijs op ons heeft, hoe het onze gedachten gericht houdt op God, hoe het ons volmaakte vrede brengt, hoe het verhindert dat we negatief worden en naar het probleem kijken en we daardoor overstelpt raken, al dat soort dingen. Dat is geweldig. Maar er zit een groot voordeel aan, als je weet dat lofprijs een wapen tegen de duivel is.

⁶ Nehemia 8:10b: Wees niet bedroefd, want de vreugde die de HEER u geeft, is uw kracht (NBV).

Tegenwoordig wordt er enorm veel onderwezen over geestelijke strijd. En ik geloof dat daarin enige waarheid is, maar ik schat in dat er ook veel misbruik van gemaakt is. Ik zie heel veel mensen die zich in de geestelijke strijd begeven en wat zij geestelijke strijd noemen is eigenlijk ontmoedigend. Het is een vechten tegen de duivel en ze besteden meer tijd aan de duivel dan dat ze tijd aan God besteden. En dat is niet goed.

Begrijp me alsjeblieft niet verkeerd. Er is een plaats om tegen de duivel te strijden en hem te weerstaan, maar wat ik zeg is dat lofprijs een van de krachtigste wapens is die we hebben. Dat is precies zoals het in Psalm 8:3 staat. Lofprij is sterkte om de vijand en de wreker te doen verstommen. Je zou moeten beginnen God te prijzen voor Zijn grote werken, als jij te maken hebt met ziekte, in plaats van dat je heel veel tijd besteedt aan de duivel en tegen de duivel praat – hoewel daar wel een plaats voor is. Maar in plaats van daar voorrang aan te geven, zou je moeten beginnen God te prijzen en Hem te danken voor de genezing die beloofd is en het antwoord gaan zien en daarnaar handelen. Dan is dat een hoogst doeltreffend wapen tegen de duivel. Het maakt letterlijk dat satan in paniek wegvlocht als jij begint God te prijzen.

Dus ik geloof niet dat geestelijke strijd jou een persoon moet maken die rondgaat en de hele tijd bedrukt kijkt, depressief, bedroefd en ontmoedigd is, omdat je moet voorbidden in de geestelijke strijd.⁷ Een voorbidder zou een gelukkig persoon moeten zijn. Ik heb een tape over het doen van voorbede in het Nieuwe Testament en er is een verschil in de manier waarop in het Oude Testament voorbede werd gedaan en in het Nieuwe Testament. In het Oude Testament was het offer nog niet volbracht en in het Nieuwe Testament wel. Het is eenvoudig een zaak om de overwinning die al behaald is te pakken en uit te voeren.

In het Oude Testament moest er feitelijk bij God bepleit worden. In Exodus 32 vroeg Mozes aan God om berouw te hebben. Eigenlijk vertelde hij God om berouw te hebben.⁸ Er was een soort van onderhandeling gaande tussen Abraham en God over de steden Sodom en Gomorra.⁹ Dit soort zaken werken niet in het Nieuwe Testament. Dit is niet het soort voorbede dat we zouden moeten hebben.

⁷ Andrew Wommack verwijst in dit verband naar de zgn 'geestelijke strijd'-beweging in charismatische kringen, waar men doet aan 'spiritual mapping', waarbij eerst met behulp van 'gebedsgroepen' overheden en machten naar beneden moeten worden gehaald voor een gebied 'open' komt voor het evangelie. Volgens Andrew Wommack is dit onbijbels. Jezus, Paulus, enz. regelden nooit 'voorbidder' voordat ze een gebied binnengingen. Zij gingen een gebied binnen, predikten het woord en het woord maakte mensen vrij en daardoor kwam ook een 'gebied' vrij.

⁸ Exodus 32:11-14: 11 Toen zocht Mozes de gunst van de HERE, zijn God, en hij zeide: Waarom, HERE, zou uw toorn ontbranden tegen uw volk, dat Gij uit het land Egypte hebt geleid met grote kracht en met een sterke hand? 12 Waarom zouden de Egyptenaren zeggen: Tot hun onheil heeft Hij hen uitgeleid, om hen te doden in de bergen en hen van de aardbodem te vernietigen? Laat uw brandende toorn varen en heb berouw over het onheil, waarmee Gij uw volk bedreigt. 13 Denk aan Abraham, Isaak en Israël, uw dienaren, aan wie Gij gezworen hebt bij Uzelf en tot wie Gij gesproken hebt: Ik zal uw nakomelingschap vermenigvuldigen als de sterren des hemels en dit gehele land, waarover Ik gesproken heb, zal Ik aan uw nakomelingschap geven, om het voor altoos te bezitten. 14 En de HERE kreeg berouw over het kwaad, dat Hij gezegd had zijn volk te zullen aandoen.

⁹ Genesis 18:23-33: 23 En Abraham trad nader en zeide: Zult Gij dan de rechtvaardige met de goddeloze verdelgen? 24 Misschien zullen er vijftig rechtvaardigen in de stad zijn; zult Gij haar dan verdelgen, en aan de plaats geen vergiffenis schenken ter wille van de vijftig rechtvaardigen, die in haar zijn? 25 Het zij verre van U, aldus te handelen, de rechtvaardige te doden met de goddeloze, zodat de rechtvaardige zou zijn gelijk de goddeloze; verre zij het van U; zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen? 26 En de HERE zeide: Indien Ik te Sodom vijftig rechtvaardigen in de stad

Dus wat ik wil zeggen is dat er inderdaad een inspanning in de geest is, zoals Paulus erover sprak dat hij zich inspande,¹⁰ maar het is behoorlijk buiten proportie opgeblazen. Ik geloof dat één van de dingen die de nieuwtestamentische bediening van voorbede en geestelijke strijd weer in een juist evenwicht zou brengen is als we begonnen te wandelen in lofprijs. Net zoals we op de eerste tape zeiden, als iemand tot lofprijs komt. Je kunt dit in het bijzonder toepassen op voorbede doen. Als een voorbidder gaat lofprijzen, dan is het resultaat dat jij je aandacht op het antwoord richt in plaats van op het probleem. Het resultaat is dat zij hun tijd met God doorbrengen in plaats van met de duivel.

Weet je, in de jaren 1968 tot en met 1972, toen ik voor het eerst werkelijk enthousiast was geworden voor de Heer en ik me realiseerde dat er demonen waren, begonnen we ons bezig te houden met mensen die door demonen bezeten waren. We zagen hoe demonen uit mensen werden gedreven. Toen ik daarmee begon was dat voor mij zo fantastisch, dat sommige dingen die ik altijd normaal had gevonden helemaal niet zo normaal waren, dat er eigenlijk boze geesten achter zaten. Dat kreeg toen meteen al mijn aandacht. Ik begon op iedere deurknop demonen te zien. Ik herinner me dat telkens als iemand een kramp had of om iets riep, dat ik meteen dacht dat het wel een demon moest zijn. Ik kwam zover dat ik de duivel aan het bestraffen was en in mijn gebedstijd bracht ik soms één of twee uur per dag door om deze geest te binden en die geest te binden en tegen de duivel in te bidden en zo ging dat maar door.

Nu, God begreep mijn hart. Ik geloof dat God net zoals een natuurlijke vader is. We zien dat onze kinderen door een fase gaan en misschien is het helemaal uit zijn evenwicht gehaald, maar vaak is dat een deel van het leerproces. We willen niet dat ze daardoor van streek raken en daarom stellen we het bij en doen we er wat aan. En ik geloof dat God me door alles heen liefhad. Ik heb geweldige tijden met de Heer gehad, maar in het algemeen had ik waarschijnlijk meer te maken met demonische problemen. Ik bedoel niet dat er iets binnenin me was, maar in die tijd viel satan me meer aan dan me ooit daarna is gebeurd.

Er waren een aantal voorvallen, ik denk twee of drie, waar ik lichamelijk tegen demonische aanwezigheid moest vechten. Ik kon ze niet zien, maar ik bedoel dat ze me smoorden. Ik moest lichamelijk tegen ze vechten. Ze grepen me bij de keel en ik kon dat voelen en ik kon ze lichamelijk grijpen en ze iets aandoen en zo vocht ik. Het heeft geen enkele nut om op alle details in te gaan. Een aantal keren had ik een droom waarbij, als ik wakker werd, ik in alle staten was en dan

vind, zal Ik de gehele plaats vergiffenis schenken om hunnentwil. 27 En Abraham antwoordde: Zie toch, ik heb mij verstout tot de Here te spreken, hoewel ik stof en as ben. 28 Misschien ontbreken er aan de vijftig rechtvaardigen vijf; zult Gij dan om die vijf de gehele stad verwoesten? En Hij zeide: Ik zal haar niet verwoesten, indien Ik er vijfenveertig vind. 29 En hij sprak verder tot Hem en zeide: Misschien worden er daar veertig gevonden. En Hij zeide: Ik zal het niet doen ter wille van de veertig. 30 En hij zeide: De HERE worde toch niet toornig, als ik nog eens spreek; misschien worden er daar dertig gevonden. En Hij zeide: Ik zal het niet doen, indien Ik er daar dertig vind. 31 En hij zeide: Zie toch, ik heb mij verstout tot de Here te spreken; misschien worden er daar twintig gevonden. En Hij zeide: Ik zal haar niet verwoesten ter wille van de twintig. 32 En hij zeide: De Here worde toch niet toornig, als ik nog eenmaal spreek; misschien worden er daar tien gevonden. En Hij zeide: Ik zal haar niet verwoesten ter wille van de tien. 33 Toen ging de HERE weg, nadat Hij geëindigd had tot Abraham te spreken, en Abraham keerde naar zijn woonplaats terug.

¹⁰ Kol. 1:29: Hiervoor span ik mij ook in, onder zware strijd, naar zijn werking, die in mij werkt met kracht.

dacht, nou, het was maar een droom, maar daarna ontdekte ik dat ik echt aan het bloeden was omdat er iets met me was gebeurd. En dan moest ik mensen bellen. Dat soort demonische aanvallen had ik en ik weet dat satan echt is.

Maar ik ben ervan overtuigd dat één van de redenen dat ik op die manier werd aangevallen was omdat ik zoveel tijd doorbracht met denken aan de duivel en met het bestraffen van de duivel. Ik probeerde weliswaar hem te weerstaan, maar mijn aandacht was zoveel op de duivel gericht dat ik werkelijk bewust was van de kracht van satan. Tot op zekere hoogte was ik me meer bewust van de kracht van satan dan van de kracht van God. En eindelijk begon de Heer me hier uit te halen. Terwijl ik geloofde dat ik de duivel bestrafte, bracht ik meer tijd met hem door dan met God. En ik besloot dat ik hiermee moest ophouden en ik ging denken, man, ik hoef niet al mijn tijd te besteden aan het bestraffen en uitdrijven van ieder mogelijk ding en proberen af te rekenen met alles wat me tegenkomt. Als ik gewoon God ga prijzen en met Hem ga wandelen, dan is de beste verdediging een goede aanval. Ik bedoel, gemeenschap met God stopt vanzelf een heleboel dingen van de duivel. En nadat ik dit begon toe te passen in mijn leven, ben ik terug op het punt waar ik nog steeds demonen uitdrijf.

Soms, als ik voor mensen bid, geeft de Heer me een woord van kennis en zie ik demonen uitkomen, schreeuwend en gillend en schoppend en wat ze al niet meer doen. Maar persoonlijk besteed ik nauwelijks nog tijd aan het praten tegen de duivel. Ik bedoel dat ik niet iedere dag iets van de duivel bestraf, misschien niet eens iedere week. Ik heb er nooit over nagedacht, maar ik weet dat ik niet langer heel veel tijd besteed aan het binden en bestraffen van de duivel, omdat ik heb geleerd dat lofprijs de sterkte is om de vijand en wreker te doen verstommen. Als ik mijn gemeenschap met God gaande houd en als ik God aanbid en prijs, mijn houding recht houd en mijn gedachten op God gericht houd, dan bewaart de Heer me in volmaakte vrede. Hij geeft me een vaccinatie, maakt me immuun voor de duivel. En sinds die tijd geloof ik dat ik doeltreffender tegen de duivel ben dan zo'n 20 jaar geleden. Ik zie meer overwinningen op de duivel, maar het is met veel minder inspanning om de duivel werkelijk te bestraffen.

Ik ben begonnen om afhankelijk te zijn van het prijzen en liefhebben van God en God te aanbidden om een wapen te zijn, die de vijand en wreker doet verstommen. Ik zie dus grote overwinningen op de duivel. Ik denk niet dat ik in dat gebied erop achteruit ben gegaan, ik ben er juist opvallend op vooruit gegaan en toch behaalt satan geen enkele overwinning op mij. Het is nu meer dan 20 jaar geleden dat ik voor het laatst een manifestatie had dat satan me lichamelijk aanviel en dat ik ergens tegen moest vechten of dat ik die dromen had, enzovoort. Dat is gewoonweg niet meer gebeurd. En ik geloof dat één van de redenen dat het destijds gebeurde is dat ik me zo bewust was van satan, dat hij een gelegenheid kreeg in mijn leven.

Wat ik hier dus duidelijk wil maken is dat lofprijs een krachtig geestelijk wapen is. Bij al het onderwijs over geestelijke strijd moeten we voorrang geven aan lofprijs. Lofprijs zal de duivel binden en hem sneller verjagen dan wat we ook maar kunnen doen. Veel mensen zouden beter af zijn als ze minder tijd doorbrachten met de duivel en veel meer tijd met God te prijzen voor wie Hij is. Ze zouden moeten stoppen om iedere geestelijke armoede en gebrek aan dingen te binden en beginnen met God te prijzen voor het feit dat Hij arm werd, zodat

wij door Zijn armoede rijk zouden worden¹¹ en al die andere Schriftplaatsen die over dat soort dingen gaan. Als ze God zouden beginnen te prijzen voor al het positieve, zouden ze minder tijd hoeven te besteden aan het negatieve. En dit is heel erg belangrijk.

Lofprij is dus een wapen tegen de duivel. Het maakt dat satan wegvlucht. In het woord van God zijn hier zoveel voorbeelden van dat het onmogelijk is ze allemaal te behandelen. Laat me een werkelijk klassiek voorbeeld nemen. Het staat in 2 Kronieken 20. Dit is een voorbeeld uit de tijd dat Josafat koning van Juda was. Hij was een godvrezende koning die God zocht. Er is heel veel goeds over hem geschreven in de Schrift. Maar er waren drie legers die tegen hem ten strijde trokken, de Moabieten, de Ammonieten en de Meünieten. Deze drie legers verenigden zich voor een gezamenlijke aanval op de natie Juda. Toen Josafat hiervan hoorde, riep hij de hele natie bijeen en kondigde een vasten af. En ze begonnen God te zoeken. En Josafat zei tegen de Heer: "God, wij zijn er niet tegen opgewassen en we weten niet wat we moeten doen. Wij hebben hulp van U nodig." Het hele volk was samengekomen en Josafat bad publiekelijk terwijl hij voor hen stond en nadat hij zijn smeekbede had gezegd, stonden ze daar gewoon en wachtten op God om iets te doen. God zond hen een profeet en die profeet gaf hen een woord en dit is wat hij zei (2 Kronieken 20:15-17):

"Luistert, geheel Juda en inwoners van Jeruzalem en koning Josafat! Zo zegt de HERE tot u: weest niet bevreesd en wordt niet verschrikt voor deze grote menigte, want het is geen strijd van u, maar van God. Morgen moet gij tegen hen oprukken; wanneer zij de helling van Sis bestegen hebben, zult gij hen aantreffen aan het einde van het beekdal vóór de woestijn van Jeruël. Niet gij zult hierbij behoeven te strijden: stelt u op, blijft staan, dan zult gij zien, dat de HERE u de overwinning geeft. Juda en Jeruzalem, weest niet bevreesd en wordt niet verschrikt; morgen moet gij tegen hen uittrekken, de HERE is met u."

En kijk eens naar het resultaat toen deze profetie werd gesproken. In 2 Kronieken 20:18-19 staat:

Toen boog Josafat zich neer met het aangezicht ter aarde, en geheel Juda en de inwoners van Jeruzalem wierpen zich neer voor het aangezicht des HEREN, om de HERE te aanbidden. En de Levieten, behorende tot de Kehatieten en de Korachieten, stonden op om de HERE, de God van Israël, met zeer krachtige stem te loven.

Er kwam dus een woord van God dat Hij ze zou redden en onmiddellijk begonnen ze God te prijzen. Dit sluit precies aan bij wat we op de eerste tape zeiden, dat jouw geloof niet vervuld kan worden zonder dat het lofprijs tot gevolg heeft. De volgende dag trokken ze erop uit, Josefat kwam naar voren en zei (2 Kronieken 20:20):

"Luistert naar mij, Juda en inwoners van Jeruzalem, geloof in de HERE, uw God, en gij zult bevestigd worden, geloof in zijn profeten en gij zult voorspoedig zijn."

¹¹ 2 Kor. 8:9: Gij kent immers de genade van onze Here Jezus [Christus], dat Hij om uwentwil arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat gij door zijn armoede rijk zoudt worden.

En hij raadpleegde het volk weer. Dit is het strijdplan waarmee ze kwamen. In de Schrift staat dat ze besloten om de zangers voor het leger uit te laten gaan die begonnen te zingen en de Heer te prijzen voor Zijn genade en Zijn goedertierenheid tot in eeuwigheid.¹² Dit is iets verbazingwekkends. Ik bedoel, als je de strijd aangaat met die andere naties, dan zou jij je sterkste soldaten in de frontlinie zetten. En toch zetten ze hun zangers daar, mensen met muziekinstrumenten, zonder enig oorlogswapen. Ze geloofden het woord dat God had gegeven. Ze verwachtten niet te vechten. Ze geloofden God voor een bovennatuurlijke verlossing. In vers 22 staat dat toen ze begonnen te zingen en God te prijzen de Heer een hinderlaag zette voor de Ammonieten, de Moabieten en de lieden van het gebergte Seir. Wat gebeurde was dat deze legers gezamenlijk ten strijde gingen. De Ammonieten en Moabieten besloten om zich tegen de mensen van het gebergte Seir te keren, zodat hun buit, als ze de Israëlieten hadden verslagen, groter zou zijn, en dus roeiden ze de mensen van het gebergte Seir uit. Maar hun hebzucht deed hen de das om want ze begonnen tegen elkaar te vechten en uiteindelijk bleef er van ieder leger één man over die elkaar doodden. Toen de Israëlieten bij het slagveld kwamen en ernaar keken zagen ze dat de drie naties, de legers, volkomen uitgeroeid waren. Van die hele groep was niemand meer in leven. Ze hadden drie dagen nodig om alle buit uit de strijd te verzamelen. In vers 22 zegt de Schrift dat terwijl ze begonnen te zingen en God te prijzen, de Heer de hinderlaag opzette.¹³

Kijk, dit is een illustratie van waar we over praten. Lofprij is sterkte om de vijand en de wreker te doen verstommen. Satan verliest zijn macht als het volk God begint te prijzen. Lofprij is iets wat satan niet kan verwerken, hij kan het niet aan. Dit is er een voorbeeld van. Ik weet niet hoe het veel duidelijker is te maken.

Sommige mensen hebben er moeite mee. Ze zeggen: "Ik begrijp niet waarom dat zo is." Laat me je daarom een beetje achtergrondinformatie geven waarom satan lofprij niet kan uitstaan. Als je Jesaja 14 opzoekt, dan spreekt dit gedeelte van de Bijbel over de duivel. In vers 12 wordt satan zelfs bij de naam Lucifer genoemd.¹⁴ Dit is de enige keer dat de naam Lucifer in de Bijbel wordt gebruikt. Jesaja 14 verwijst weliswaar naar de koning van Babel, zoals het in vers 4 zegt: "*dat gij dit spotlied op de koning van Babel zult aanheffen*". Merk op dat de Schrift zegt dat het een spotlied is.¹⁵ Dat betekent dat je een fysieke, natuurlijke werkelijkheid neemt, maar dit gebruikt om een geestelijk doel te illustreren. Dus praat hij in feite over satan, de demonische geestelijke macht achter de koning van Babel. En het noemen van de naam Lucifer in vers 12 stelt volgens mij duidelijk de identiteit van satan vast als degene over wie hij spreekt. Dus in Jesaja 14, te beginnen met vers 4, begint hij met de gelijkenis tegen de koning van Babel:

¹² 2 Kron. 20:21: Na het volk te hebben geraadpleegd, stelde hij mannen op, die de HERE een lied zongen en Hem loofden in heilige feestdod, terwijl zij voor de gewapenden uittrokken en zeiden: Looft de HERE, want zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.

¹³ 2 Kron. 20:22: Op het ogenblik, dat zij de jubel en de lof aanhieven, liet de HERE de Ammonieten, de Moabieten en de lieden van het gebergte Seir, die tegen Juda waren opgerukt, uit hinderlagen overvallen, en zij werden verslagen.

¹⁴ In de Nederlandse vertaling staat "morgenster".

¹⁵ In de Statenvertaling wordt het woord "spreuk" gebruikt: "Dan zult gij deze spreuk opnemen tegen den koning van Babel", evenals in de King Jamesvertaling die Andrew Wommack gebruikt: "That thou shalt take up this proverb against the king of Babylon".

4 dat gij dit spotlied op de koning van Babel zult aanheffen: Hoe heeft de drijver opgehouden, opgehouden is de verdrukking! 5 De HERE heeft de stok der goddelozen verbroken, de scepter der heersers, 6 die in verbolgenheid zonder ophouden natiën sloeg, die in toorn volken vertrad in meedogenloze vervolging.

Hier gaat het over de boosaardigheden van satan;

7 De gehele aarde heeft rust, is stil; men breekt uit in gejubel; 8 zelfs de cypressen verheugen zich over u, de ceders van de Libanon: Sinds gij neerligt, klimt niemand naar ons op om ons te vellen. 9 Het dodenrijk beneden is over u in beroering om u bij uw komst te ontmoeten; het wekt de schimmen voor u op, al de bokken der aarde; het doet alle koningen der volken van hun tronen opstaan. 10 Zij allen vangen aan tot u te zeggen: Ook gij zijt krachteloos geworden als wij, gij zijt aan ons gelijk geworden; 11 uw trots is in het dodenrijk neergeworpen, de klank uwer harpen; het gewormte ligt onder u gespreid en maden zijn uw bedekking. 12 Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, gij morgenster, zoon des dageraads; hoe zijt gij ter aarde geveld, overweldiger der volken! 13 En gij overlegdet nog wel:

In dit vers, vers 13, begint hij de redenering van satan te geven, de opzet, die in het hart van satan was toen hij zondigde tegen God, toen hij rebelleerde. Dit is wat satan in zijn hart zei:

Ik zal ten hemel opstijgen, boven de sterren Gods mijn troon oprichten en zetelen op de berg der samenkomst ver in het noorden; 14 ik wil opstijgen boven de hoogten der wolken, mij aan de Allerhoogste gelijkstellen.

Als je goed nadenkt over deze teksten en wat de motieven van satans rebellie waren, dan zou dit jouw indruk over satan totaal veranderen. De meeste mensen denken dat satan absoluut pervers is, dat satan in allerlei vreselijke dingen uitblinkt. Hij haat God, hij haat alles waar God van houdt, hij haat het. Dat is het idee dat we vaak hebben. Maar de Schrift laat ons hier het tegenovergestelde zien, dat satan eigenlijk graag alle dingen die God heeft zelf wilde hebben, de lofprijs, de aanbidding, de glorie, de eer die God had. De zonde van satan was niet dat hij alles haatte waar God van houdt, maar dat hij juist jaloers was op de dingen van God. Satan zei: "Ik zal zijn als de allerhoogste God, ik zal mijn troon boven de sterren van de hemel verheffen, ik zal al die dingen doen." Satans werkelijke zonde was jaloezie op God.

Als je Ezechiël 28¹⁶ opzoekt, laat die tekst ons zien dat satan was gezalfd als een beschuttende cherub. In Ezechiël 10¹⁷ en andere Schriftplaatsen worden cherubs genoemd. Ze zijn hemelse wezens, ze waren op het verzoendeksel geplaatst in

¹⁶ Ezechiël 28:14: Gij waart een beschuttende cherub met uitgespreide vleugels; Ik had u een plaats gegeven: gij waart op de heilige berg der goden, wandelend te midden van vlammende stenen.

¹⁷ Ezechiël 10 **3** De cherubs nu stonden aan de rechterzijde van de tempel, toen de man erheen ging; en een wolk vervulde de binnenste voorhof. **4** Toen verhief zich de heerlijkheid des HEREN van boven de cherub en begaf zich naar de dorpel van de tempel, en de tempel werd vervuld met de wolk, en de voorhof was vol van de glans van de heerlijkheid des HEREN. **5** Het geruis van de vleugels der cherubs werd gehoord tot aan de buitenste voorhof, als de stem van God, de Almachtige, wanneer Hij spreekt.

het Heilige der Heiligen, enzovoort. Satan was geschapen als een hemels wezen van God en hij was gezalfd als de beschuttende cherub. Ik weet niet precies wat dat betekent, maar hij had absoluut een hoge positie. Sommige mensen denken dat hij wellicht een aartsengel was, de positie die, volgens Daniël, Michaël nu bekleedt,¹⁸ dat satan misschien de leiding had over alle andere engelen.

Met andere woorden, hij was gezalfd als een beschuttende cherub. Hij had een enorm hoge positie, maar hij was daar niet tevreden mee. Hij wilde de glorie en de eer en de prijs die alleen naar God ging. Dat was zijn zonde. En ik verzeker je dat satan de auteur is van alle perversie. Alles wat akelig is, alles dat tegen God in gaat, daarvan is satan de auteur. Maar ik geloof dat de reden waarom hij mensen in die richting trekt, is omdat hij probeert hen van God weg te trekken. Hij is ongezond jaloers op God en dat was zijn oorspronkelijke zonde. Hij probeerde zich de plaats toe te eigenen die God voor zichzelf had, zodat hij de lofprijs en aanbidding zou krijgen.

Ik heb zelfs eens mensen horen speculeren, en ik leg het voor als een alternatief, dat als je Ezechiël 28 leest, het over muziekinstrumenten gaat, dat het fluiten en tamboerijnen enzovoort zijn. Velen denken dat satan feitelijk gezalfd was op het gebied van muziek. Hij kon het niet verdragen te zien dat de lofprijs, de aanbidding, de glorie en de muziek door hemelse wezens naar God ging. Hij kon het niet uitstaan. Hij wilde het voor zichzelf. Satan heeft dus begeerd om het te hebben, hij probeerde de aanbidding en lofprijs te krijgen, en daarom richtte God hem te gronde. God heeft hem verslagen, maar tot op vandaag wordt satan voortgedreven door jaloezie. Satan kan het niet verdragen dat God alle aanbidding en lofprijs krijgt. Niet alleen herinnert dit hem aan zijn nederlaag, dat hij niet kon krijgen wat hij probeerde te krijgen, maar het vreet aan hem. Hij kan het niet uitstaan dat iemand anders geprezen wordt. Satan wordt volkomen beheerst door zelfzucht, hij wil alles voor zichzelf.

Als je dit begrijpt, en ik geloof dat deze tekstplaatsen dit leren, dan is dat precies wat de Schrift zegt wat zijn probleem was. Als je dit begrijpt, dan denk ik dat het je zal helpen om te herkennen wie satan is en welke plannen hij tegen ons smeedt: alles wat de aandacht van de mensen weghaalt van God. Dat hoeft niet altijd iets te zijn wat mensen in het algemeen als zonde zouden beschouwen. Satan probeert de aandacht van de mensen af te leiden van God. Het lukt hem niet altijd hen zo ver te krijgen dat ze hem gaan aanbidden, niet iedereen wordt een satansaanbidder, maar als het hem lukt dat ze God niet aanbidden, dan is dat een stap in de goede richting. Daar haalt hij voldoening uit.

Persoonlijk geloof ik dat dat de reden is waarom er geschipperd wordt met kerstmis. Het is mijn stelling dat kerst als zodanig niet meer een christelijk feest is. Het had wat wortels in een heidens feest, maar toch is het een tijd van het jaar die christenen apart hebben gezet om de geboorte van de Here Jezus te gedenken. Het heeft een zodanige invloed op de seculiere wereld gehad, dat ik tijdens de kerstperiode een warenhuis kan binnenlopen waar je normaal zulke waardeloze muziek hoort en dan hoor je liederen zoals "Joy to the world", volgens mij één van de mooiste liederen ooit geschreven, en liederen die God

¹⁸ Daniël 10:13: Maar de vorst van het koninkrijk der Perzen stond eenentwintig dagen tegenover mij; doch zie, Michaël, een der voornaamste vorsten, kwam mij te hulp, zodat ik daar, bij de koningen der Perzen, de overhand behield.

verheerlijken. Je gaat naar binnen en je hoort die liederen, zelfs op een wereldlijke plaats. Mensen die in iedere ander tijd van het jaar niet aan God denken, worden bestookt met het evangelie. Mensen, dat is geweldig. Daar word ik opgewonden van en ik geloof dat satan er niet tegen bestand is. Hij kan het niet verdragen te zien dat mensen God prijzen. Daarom probeert hij er iets voor in de plaats te stellen. Hij heeft er een commerciële kant bij gebracht. Je zult zien dat hij steeds commerciëler wordt. Hij probeert dat te doen om mensen weg te halen van de ware aanbidding van God. Je ziet dat hij de mensen een dikke man in een rood pak geeft, alleen maar om de aandacht van de mensen af te leiden van God.

In de Verenigde Staten is "Thanksgiving Day" één van de meest devote feestdagen die we hebben, omdat deze dag in niets anders zijn oorsprong heeft dan in dankzegging en lofprijs aan God voor de overvloed van dingen. Het was een zuivere feestdag. Er kwam geen enkele commercie bij kijken. En toch is het bijna ondergesneeuwd door allemaal andere dingen, voetbalwedstrijden en dingen die nu traditie zijn geworden. Satan kan het niet uitstaan om te zien dat God aanbeden wordt en dat is hoofdzakelijk gebaseerd op jaloezie.

In Jakobus 3:16 zegt de Schrift dat waar naijver en zelfzucht heerst, wanorde en allerlei kwade praktijk is. Naijver en zelfzucht, of je kunt ook zeggen jaloezie, is een ingang van satan in je leven. Dat is een karaktertrek die rechtstreeks aan de duivel behoort. Hij is zo op zichzelf gericht, zo verteerd door trots, dat hij het niet kan verdragen als God aanbeden wordt. Als we beginnen God te aanbidden en te prijzen, dan kan satan dat niet uitstaan. Ik bedoel dat satan net een onvolwassen verwend kind is. Je ziet wel mensen die zo egocentrisch, zo op zichzelf gericht zijn dat als iemand anders waardering en erkenning krijgt, ze daar niet mee overweg kunnen. Ze gaan mokken, pruilen, ze vertrekken. Dat kennen we en dat is gewoonweg een karaktertrek van de duivel. Dat is precies zoals de duivel is. Satan kan het niet uitstaan als hij ziet dat God aanbeden wordt.

Voor mij is dat een geweldige waarheid. Het geeft me inzicht waarom lofprijs sterkte is om de vijand en de wreker te doen verstommen. Ik heb zoveel mensen gezien die zo waren, zo op zichzelf gericht, dat het voor mij gemakkelijk is een verband te zien en dat type karakter aan de duivel toe te schrijven. Omdat ik het nu begrijp, begrijp ik nu ook waarom lofprijs zo krachtig is. Het is een zegen voor me.

In 1 Timoteüs 3 zegt de Schrift in het gedeelte waar het over de bekwaamheden van oudsten gaat, dat één van die bekwaamheden is dat ze niet een pasbekeerde zijn, opdat ze niet door opgeblazenheid in het oordeel van de duivel vallen (vers 6). Ik dacht altijd dat Paulus het erover had dat als een pasbekeerde in een gezagspositie werd geplaatst, hij zo opgezwollen van trots zou kunnen worden dat de duivel hem zou beginnen te veroordelen. Maar waar hij het hier over heeft is dat als een pasbekeerde in een gezagspositie wordt geplaatst, hij begint te denken: "Kijk eens wat ik heb gepresteerd." Ze hebben nog helemaal niet geleerd dat het niet om hun gaat, maar om God. Ze zullen beginnen zelf de eer op te strijken van de dingen die ze doen en daardoor zullen ze onder hetzelfde oordeel komen als satan. Met andere woorden: "*God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade.*" (1 Petrus 5:5).

De werkelijke zonde van satan was trots, op zichzelf gericht zijn, hij wilde wat God had, en probeerde uit alle macht dat te pakken te krijgen, en vandaag de dag doet hij nog steeds hetzelfde. Satan probeert onze aandacht van God weg te stelen. Hij is jaloers. Hij zou graag willen dat we hem rechtstreeks aanbidden, maar als hij ons niet zover krijgt dat we hem aanbidden, dan probeert hij ons zover te krijgen dat we het materialisme aanbidden, dat we onszelf aanbidden. De Bijbel zegt dat hebzucht afgoderij is.¹⁹ Als we op het punt zijn dat we alleen maar dingen begeren, we dingen voor onszelf willen, dan neemt dat tenminste de lofprijs weg van God. Eén van de dingen waarmee satan tegenover God kwam te staan was dat hij probeerde anderen ervan te weerhouden om God te aanbidden. Hij wilde dat ze hem aanbade. Hetzelfde is tegenwoordig ook nog gaande. Satan heeft een weloverwogen plan om gelovigen ervan te weerhouden God te aanbidden. Hij ziet de macht die het in onze levens opwekt. Hij wil beslist niet dat het ons goed gaat, en hij wil niet dat God aanbeden wordt. Maar als we Hem prijzen, dan verijdelen we de plannen van de duivel. Ik geloof werkelijk dat dit een cruciaal gebied is. Een van de kernmotieven van satan is om de aanbidding en lofprijs van God een halt toe te roepen. Als hij ons zover krijgt dat we ophouden met lofprijs, dan hebben we een stap in de richting van de duivel genomen. Want oorspronkelijk schiep God iedereen en alles om Hem te prijzen.²⁰

In Openbaring 4 zien we een voorbeeld van wat op precies dit moment in de hemel gaande is. De apostel Johannes was in geestvervoering en klom op naar de hemel en God begon hem dingen te openbaren. Hij zag wat in de hemel gaande was. Het visioen dat hij had is eigenlijk wat er in de hemel op precies dit moment gebeurt. Johannes zag 24 oudsten die rondom de troon zaten en vier dieren. Telkens als de vier dieren God prijzen, werpen de 24 oudsten zich neer, werpen ze hun kronen voor God en beginnen ze God te prijzen. In de Schrift staat dat de vier dieren niet ophouden God te prijzen, ze doen het dag en nacht. Als de vier dieren dus voortdurend God prijzen en als telkens als ze Hem prijzen de 24 oudsten hun kronen voor God neerwerpen en Hem prijzen, dan zegt deze tekst ons dat er in de hemel voortdurende lofprijs en aanbidding van God is. Dat is zoals het in de hemel is en zoals ik geloof waarvoor God het oorspronkelijk geschapen heeft. Eigenlijk staat er in Openbaring 4:11, de tekst waarnaar ik daarnet verwees, dat de 24 oudsten zeggen:

"Gij, onze Here en God, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de macht; want Gij hebt alles geschapen, en om Uw wil (for His pleasure, Engelse Vertaling) was het en werd het geschapen."

Zoals het hier staat toont het Gods oorspronkelijke doel voor de schepping. Nog steeds is Zijn doel voor Zijn schepping dat het zal zijn tot Zijn welbehagen. Hij schiep ons om plezier in ons te hebben en onderdeel van dat plezier, die vreugde was onze dank en aanbidding. Als dit de toestand in de hemel is, dan is dit ook de toestand zoals God bedoeld had dat het hier op aarde zou gaan. In het gebed dat Jezus in Matteüs 6 bad, wat algemeen bekend is als "Het Onze Vader", vertelde de Heer ons in vers 10 als volgt te bidden: *"Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde."*

¹⁹ Kol. 3:5: Doodt dan de leden, die op de aarde zijn: hoererij, onreinheid, hartstocht, boze begeerte en de hebzucht, die niet anders is dan afgoderij.

²⁰ Openbaring 4:11: Gij, onze Here en God, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de macht; want Gij hebt alles geschapen, en om uw wil was het en werd het geschapen.

In de hemel is voortdurende lofprijs en Hij zegt dat we moeten bidden dat hetzelfde op aarde wordt gedaan. Zie je, dat is Gods bedoeling voor ons. God schiep ons om vol te zijn van lofprijs, vol van blijdschap, vol van dankzegging. We zijn geschapen om aanbidders van God te zijn. Dat geldt niet voor maar een paar mensen, maar voor ieder wedergeboren mens. Dat is waar we voor geschapen zijn. Satan probeert hier een draai aan te geven. Satan probeert om alle aanbedding van God te stoppen en nu probeert hij, op een individueel niveau, ons ervan te weerhouden om God te aanbidden.

Je ziet dat toen satan tegen God in opstand kwam, hij tegen de Heer Jezus in het geweer kwam tijdens de verzoeking in de woestijn, toen Jezus net aan Zijn bediening was begonnen. Dit staat in Matteüs 4 en ook in Lucas 4. Hij verzocht hem driemaal en één van de dingen waarmee satan Jezus verzocht staat in Matteüs 4:8. De Schrift zegt:

"Wederom nam de duivel Hem mede naar een zeer hoge berg en hij toonde Hem al de koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid, en zeide tot Hem: Dit alles zal ik U geven, indien Gij U nederwerpt en mij aanbidt. Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg, satan! Er staat immers geschreven: De Here, uw God, zult gij aanbidden en Hem alleen dienen."

Dit gaat precies tot de kern van wat we besproken hebben. Satan heeft altijd de aanbedding verlangd die alleen voor God bedoeld en bestemd is. Hij verlangde de aanbedding die aan God toebehoort. In dit Bijbelgedeelte komt dat tot uiting. Hij verzocht Jezus. Hij zei: "Jezus, U kwam hier om gezag te nemen over deze aarde." En dat was ook zo. Dat was niet het enige, maar het was wel één van de dingen waarom Hij kwam. En satan zei: "Ik heb gezag over deze aarde. Ik heers over alle koninkrijken." En weet je, dat is ook waar. God is de schepper, Hij heeft het uiteindelijke gezag, maar vanwege de vrije wil van de mens had Hij hen een keuze gegeven en de mens had zich uitverkocht aan de duivel en satan heerste over de koninkrijken van de aarde. Dit zou niet een verzoeking zijn geweest als satan niet de waarheid had gesproken. Maar het was waar. Hij had de koninkrijken van de aarde in zijn broekzak zitten. Hij heerste over de mensen. En in feite zei hij: "Ik geef U al dit gezag dat U wenst als U mij aanbidt." Het is natuurlijk nog maar de vraag of hij zich hieraan gehouden zou hebben, dat weet ik niet.

Weet je, het was een vreemde verzoeking, maar desondanks legde het het hart van satan bloot. Satan heeft altijd geprobeerd de aanbedding te verkrijgen die alleen voor God is bestemd. En dit was één van de verzoeken. Hij had drie verzoeken en één daarvan was om Jezus hem te laten aanbidden. Dat toont aan hoe belangrijk het gebied van lofprijs voor satan is. Hij zou alles willen opgeven wat hij had om de lofprijs te krijgen die alleen voor God bestemd is. Ik bedoel, op dit gebied is hij een fanaat. Hij is volkomen waanzinnig. Ik bedoel niet dat satan gek is in die zin dat hij niet goed kan denken, want ik denk dat hij een geduchte vijand is en duizenden en duizenden jaren geweest is. We moeten niet te licht over hem denken. We moeten ons ervan bewust zijn dat wij een tegenstander hebben waar we rekening mee moeten houden. Maar aan de andere kant heeft zijn extreme jaloezie zijn gedachten volkomen verwrongen. En iedere keer als iemand God gaat prijzen, kan satan er niet mee overweg.

Hier raak ik opgewonden van. Ik ben hierdoor werkelijk gezegend. Het is gewoon een manier om de duivel een dreun te geven. Lofprij is niet alleen iets wat je helpt, om je emoties te leiden, je houding, alles waar we het al over hebben gehad, maar lofprij is ook iets dat de duivel enorm kwelt. We gaan het er nog over hebben hoezeer lofprij God zegent. Het beslaat ieder gebied. We dienen God rechtstreeks en behagen Hem, we bouwen onszelf op en geven onszelf een inenting tegen alles wat satan probeert te doen en tegelijkertijd kwellen we de duivel. Tjonge, dat is opwindend. Lofprij is iets dat in ieder gebied van ons leven werkt. Satan kan lofprij niet uitstaan.

Er is nog een voorbeeld in 2 Koningen 3. In dit gedeelte gaat het over de profeet Elisa. Elisa heeft veel wonderen gedaan. Hij wekte mensen op uit de dood. Hij is degene die een bijblad liet drijven. Hij gooide een stok in het water en de stok zonk en het metaal bleef drijven. Hij is degene die voedsel vermenigvuldigde. Er zijn heel veel wonderen die hij gedaan heeft. Eén van de dingen die gebeurde betrof Josafat, dezelfde koning die zijn wonderbaarlijke overwinning op drie legers behaalde, zoals in 2 Kronieken 20 staat, waar we het al over gehad hebben. Josafat kwam de koning van Israël te hulp, het noordelijke koninkrijk van de natie Israël. Hij ging samen met hem strijden. Deze koning was een goddeloze man en ze zouden vechten tegen de koning van Moab. Ze gingen naar het gebied dat zuidwestelijk van de Dode Zee ligt, in een woestijn. Hun voedsel raakte op en hun water ook. De koning van Israël raakte in paniek en begon te zeggen: "God bracht ons hier om ons af te maken." Maar Josafat, de koning van Juda, zei: "Wacht even. Laten wij de wil van God zoeken. Laten wij een man van God zoeken en hem vragen voor ons te bidden en te vragen of God voor ons wil instaan." En dus kwamen ze met de naam Elisa. Ze gingen naar Elisa en vroegen hem voor hen te bidden en hen bevrijding te geven. En dit is wat Elisa zei in 2 Koningen 3:14:

"Toen zeide Elisa: Zo waar de Here der heerscharen leeft, in wiens dienst ik sta, als ik geen rekening wilde houden met Josafat, de koning van Juda, dan zou ik op u geen acht slaan of naar u omzien. Nu dan, haalt mij een citerspeler. En het geschiedde, toen de citerspeler speelde, dat de hand des Heren op hem kwam."

En God gaf hem het antwoord:

"En hij zeide: Zo zegt de Here: men make in dit dal vele greppels, want zo zegt de Here: gij zult geen wind voelen en geen stortregen zien; toch zal dit dal vol water lopen, zodat gij kunt drinken, gij met uw vee en uw lastdieren. En ook is dit nog maar een kleine zaak in de ogen des Heren: Hij zal bovendien Moab in uw macht geven, zodat gij alle versterkte steden, de keur der steden zult innemen en alle goede bomen vellen en alle waterbronnen dichtstoppen en alle goede akkers met stenen bederven."

Hij gaf hen dus fysieke bevrijding van het leger evenals een fysieke voorziening voor hun lichamen. Het was iets geweldigs wat gebeurde. Maar merk op dat Elisa de kracht van lofprij begreep. Toen hij een woord van God wilde en de zalving en macht van God tot een manifestatie wilde brengen, riep hij een citerspeler, een musicus, en ze begonnen te spelen en God te aanbidden en de zalving van de Heer kwam op hen.

Dit is de achterliggende reden van het verloop van een traditionele of typische gemeentedienst. Soms denken we niet over deze dingen na. We volgen gewoon de traditie en doen het op een bepaalde manier, omdat het altijd op deze manier is gedaan. Maar ooit begreep het lichaam van Christus de kracht van lofprijs. Ze begrepen dat als je in een dienst komt, lofprijs grote invloed heeft op het individu. De meeste van ons hebben onze aandacht nog bij de dingen van deze wereld; we zijn onder druk of spanning. Daarom beginnen we de dienst met lofprijs, omdat het je verandert. Het haalt onze aandacht van het probleem af. Als we gaan prijzen, maakt het ons gericht op God, dus het individu heeft hier voordeel van. Lofprij is ook één van de plichten die we aan God moeten geven. Hierover ga ik het op de volgende tape hebben. Maar lofprijs drijft ook letterlijk de duivel uit vanwege alle redenen die we al gegeven hebben. Satan is jaloers als we beginnen God te prijzen, hij kan het niet verdragen. Satan vlucht in paniek en de zalving van God kan zich manifesteren doordat de tegenwerking van de duivel niet aanwezig is.

Dit deed Elisa dus en dat is de reden dat onze gemeentediensten zo zijn ingericht. Ik wil maar zeggen, lang geleden zei ik de religie vaarwel. Ik besloot dat ik nooit iets zou doen omdat het traditie is. En ik analyseerde het Woord van God, ik verdiepte me in de tekstplaatsen en ik vroeg God wat de juiste manier was, wat we zouden moeten doen. En ik kwam tot dezelfde conclusie, dat we onze dienst zouden moeten beginnen met lofprijs en aanbidding van God. Dat het belangrijk is het op deze manier te doen. Het bereidt het hart van de mensen voor, het drijft de duivel uit, het laat de zalving van God vrij.

In 1 Petrus 5:8 staat: "*Wordt nuchter en waakzaam. Uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden. Wederstaat hem, vast in het geloof, wetende, dat aan uw broederschap in de wereld hetzelfde lijden wordt toegemeten.*"

Hier zegt Petrus dat satan rondgaat, op zoek naar wie hij kan verslinden. Merk op dat satan graag iedereen zou willen verslinden, maar dat kan hij niet. Hij moet op zoek gaan naar mensen die hem toestaan dat hij ze kan verslinden. Nu geloof ik niet dat iedereen opzettelijk zegt: "Ja, ik wil één van die mensen zijn die zich door satan het leven laat verwoesten", maar het gebeurt door verkeerde besluiten. Dat hoeft niet per se een openlijk besluit te zijn, een echt duidelijk besluit, zoals ik al eerder zei, maar het is een verkeerd besluit. Eén daarvan, één van de grootste verkeerde besluiten die mensen kunnen maken, is het besluit om God niet te prijzen. Als we dat doen, geven we satan een ingang in ons leven. Het is als het laten zakken van je schild, je bescherming als je in een gevecht bent verwickeld. Je staat satan toe om je ongehinderd klappen te geven. Lofprij jaagt niet alleen de vijand weg en brengt hem een halt toe, maar lofprijs verhindert ook dat satan zelfs maar de gelegenheid krijgt om iets tegen je te doen.

We kunnen hier nog veel meer over zeggen. Ik ga er verder niet meer op in, maar ik moedig je aan goed over deze dingen na te denken. Zelfs in de gezondheidszorg komen ze met statistische gegevens dat als iemand blij en gelukkig is, hij gezonder is dan iemand die somber, triest en depressief is. Ik heb veel mensen in het ziekenhuis gezien. Ik ga naar hen toe en bid voor ze en de artsen vertelden me vaak als ik iemand bezocht, dat hun geest goed is en dat dat voor hen pleit. Ze zeggen dat ze sneller genezen als ze hierin een goede

houding hebben. Aan de andere kant heb ik hen horen vertellen dat mensen beter zouden kunnen worden, maar ze hebben hun wil om te leven verloren. Ze zijn depressief, ze zijn ontmoedigd en ze weten niet wat de uitkomst zal zijn. Ik heb mensen gezien die fysiek gezien beter zouden kunnen worden, maar hun emoties beïnvloedden hun fysieke lichaam. We kunnen dit op heel veel manieren zien.

Weet je, iemands stress kun je zien op iemands gezicht. Het geeft rimpels, het veroorzaakt problemen, het heeft invloed op het haar. Ik geloof dat het Mary, de koningin van Schotland was die een volle bos met rood haar had en toch werd van haar gezegd dat in de nacht voordat ze ter dood gebracht zou worden – ik heb dit gelezen – dat haar haar in één nacht wit als sneeuw werd vanwege de zorg en de angst waarmee ze kampte, omdat ze de volgende dag onthoofd zou worden. We hebben gezien dat in zekere mate iemands haar van kleur kan veranderen. Je emoties kunnen directe invloed hebben op je fysieke lichaam. Eén van de manieren waarop satan ons probeert te verslinden is op het fysieke gebied met slechte gezondheid, enzovoort. Iemand die in lofprijs wandelt heeft een positieve houding. Zelfs de natuurlijke, fysieke, vleeselijke mensen, de seculiere wereld, de medische wereld, erkennen de waarde van een positieve houding.

Ik geloof dat één van de dingen die ons positiever maakt dan wat dan ook de houding van lofprijs en dankzegging is. Het is bevorderlijk voor ons en wat het ook doet, het roept in ieder geval een halt toe aan veel aanvallen van satan tegen ons. Ik geloof niet dat het een antwoord op alles is, maar het is zeker een verdedigingslinie tegen fysieke problemen. Ik geloof dat hetzelfde geldt voor het financiële gebied. Iemand die een positieve houding heeft en God prijst, zal creatieve ideeën hebben, terwijl een negatief persoon, een pessimist, geen creatieve ideeën zal hebben.

Ik heb mensen gezien die naar me toe komen en om gebed vragen en terwijl ik aan het bidden ben, omdat ik in geloof wandel en God prijst, heb ik antwoorden. Ik begin aan ze te vertellen: "Dit is wat je kunt doen." Ik geloof dat God me een speciaal woord, een creatief woord zal geven voor hun situatie. Maar weet je, ik vertel dit aan ze, maar zij zijn zo ontmoedigd dat ze geen enkele visie hebben. Ze zitten in een "hoe kan ik overleven"-situatie. Ze kunnen niet denken aan groei, aan eruit komen en iets doen. Ze proberen alleen maar te overleven. Als iemand eenmaal die houding heeft, is de situatie erg kritiek. Omdat ze, zelfs als God hun het antwoord zou geven, ze het niet zouden kunnen ontvangen. Ze zijn er gewoonweg niet ontvankelijk voor. En dat is een slechte situatie. Ik geloof dat er daarom vanwege de houding van mensen grote armoede is. We hebben een hele generatie opgevoed die van een uitkering leeft. Ze zien zichzelf als arm. Dat is de houding die ze hebben. En daarom zullen ze er nooit uitkomen. Nogmaals, in Spreuken 23:7 staat: "Zoals hij in zijn hart denkt, zo is hij." Als je jezelf als arm ziet, als je jezelf als een verliezer ziet, dan is dat zoals je zult zijn.

Maar door lofprijs zul je jezelf anders gaan zien. Lofprijs zal het negatieve tegenhouden waar satan zo dol op is en waar hij op teert. Het jaagt satan weg en als satans depressiviteit en ontmoediging niet aanwezig zijn, zul je creatieve ideeën krijgen. Hiervan kan ik je heel veel voorbeelden geven. Ik herinner me de vrouw van een voorganger die een schoonmaakbedrijf begon en in een korte tijd maakte ze een winst van duizenden dollars per maand. En nog niet zo lang

tevoren worstelde ze nog. Ze kreeg gewoon een creatief idee. Ze geloofde God. Iedereen kan zo iets doen. Ik heb andere voorbeelden van mensen die gewoonweg een idee hadden om iets ambachtelijks te maken en daardoor werden ze rijk. Eén van de dames die vroeger mijn Bijbelstudie volgde, een geweldige vrouw, bad over haar financiële situatie. Ze prees God voor het antwoord en God toonde haar dat ze het antwoord al in haar handen had. Ze vroeg: "Wat is het?". Ze maakte altijd van die speciale klei voor haar kinderen om mee te spelen. Ze had een speciale manier om dat te maken, zodat het niet giftig was, het ging niet in het tapijt zitten, het veroorzaakte geen problemen, de kleuren gaven niet af, het rook goed, het had een speciaal aangenaam geurtje. Ze had dit al jarenlang gedaan en God vertelde haar om deze klei op de markt te brengen, naar handelsbeurzen te gaan en zo. De laatste keer dat ik met haar sprak, had deze vrouw meer dan 80 mensen in dienst en ging ze de internationale markt op, en dat in een paar jaar tijd. Ze verdiende geld als water. Dit soort dingen zijn slechts een gedachte verwijderd bij wie dan ook. Maar zie je, het is het negatieve dat ons ervan weerhoudt om deze woorden van God te ontvangen. Hoe komen we hier overheen? Lofprijs geeft verandering. Lofprijs verandert niet alleen je houding, maar letterlijk verdrijft het satan die mensen van God probeert weg te houden door misleiding en blindheid. Lofprijs geeft de zalving van God, zoals we zagen in 2 Koningen 3 met Elisa, en de kracht van God zal ten gunste van jou beginnen te werken.

Een laatste punt dat ik wil maken over het onderwerp hoe lofprijs zijn uitwerking heeft op satan is dat satan geen geestelijk besef heeft. We geven satan teveel eer. Zoals ik al eerder zei, gaat satan al een hele tijd mee; hij is een meester in misleiding. Ik zeg niet dat satan niet slim is, maar tegelijkertijd is hij dom. Hij kan geestelijke dingen niet begrijpen. Hij begrijpt natuurlijke dingen. Hij bevindt zich in het vleselijke gebied. Hij kan iedereen in het natuurlijke gebied verslaan. Maar als je in de geest gaat wandelen, dan kan satan daar niet tegenop. Satan kan in dat gebied niet concurreren. Paulus zegt in 1 Korinthiërs 2:

6 Toch spreken wij wijsheid bij hen, die daarvoor rijp zijn, een wijsheid echter niet van deze eeuw, noch van de beheersers dezer eeuw, wier macht teniet gaat, 7 maar wat wij spreken, als een geheimenis, is de verborgen wijsheid Gods, die God (reeds) van eeuwigheid voorbeschikt heeft tot onze heerlijkheid. 8 En geen van de beheersers dezer eeuw heeft van haar geweten, want indien zij van haar geweten hadden, zouden zij de Here der heerlijkheid niet gekruisigd hebben.

Dit is een verbazingwekkende verklaring. Hier wordt in feite gezegd dat als de heersende mensen, de schriftgeleerden en Farizeeën die tegenover de Heer stonden, als zij geestelijk besef en wijsheid hadden gehad, zij de Here der heerlijkheid niet gekruisigd zouden hebben. De Heer profeteerde meer dan 14 keer dat Hij zou sterven en op de derde dag zou opstaan. Hij profeteerde zelfs hoe Hij zou sterven. Hij zei dat het aan een kruis zou zijn, dat Hij van de aarde verhoogd zou worden, waarmee Hij verwees naar de kruisiging.²¹ Als zij ook maar enig geestelijk besef hadden gehad, dan zouden ze Hem op een andere manier dan aan het kruis hebben gedood. Ze zouden alles gedaan hebben behalve Hem te doden, omdat Hij Zijn dood voorspeld had en Zijn overwinning over de dood. Natuurlijk gaat het hier over meer dan alleen maar de fysieke

²¹ Joh. 12:32-33: en als Ik van de aarde verhoogd ben, zal Ik allen tot Mij trekken. En dit zeide Hij om aan te duiden, welke dood Hij sterven zou.

mensen, het gaat om de geestelijke macht die achter deze mensen zat, de stuwende factor. Satan was degene die deze mensen motiveerde tegen Jezus te zijn en satan is degene die ervoor zorgde dat Hij gekruisigd werd. En toch had Jezus het al voorspeld.

Er zijn tekstplaatsen in het Oude Testament waarin geprofeteerd werd dat Jezus zou komen. Jesaja 53 schrijft heel duidelijk dat Hij om onze overtredingen doorboord zou worden, om onze ongerechtigheden verbrijzeld²². Dat de Heer naar Hem zou omzien, om Zijn moeitevol lijden en zou zeggen dat het genoeg was, dat het voor iedereen voldoende was.²³ Er werd geprofeteerd dat Hij het Lam van God was die de zonden van de wereld op zich nam.²⁴ Er was zo'n duidelijke verwijzing dat Jezus voor de zonden van iedereen geofferd zou worden, ik bedoel, voor iemand met geestelijk besef is dat zo. Als zij slimme tegenstanders van Jezus waren, zouden ze Hem nooit hebben gedood, maar toch ging satan door en vervulde alles wat God bedoeld had. Nogmaals, dit komt omdat satan de geestelijke waarheid niet kan bevatten. In 1 Korinthiërs 2 gaat het door met vers 14:

"Doch een ongeestelijk mens aanvaardt niet hetgeen van de Geest Gods is, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet verstaan, omdat het slechts geestelijk te beoordelen is."

Deze tekst zegt dat iemand die de Geest van God niet heeft niet werkelijk de geestelijke waarheid kan ontvangen. En satan heeft de Geest van God niet. Satan bevindt zich in het natuurlijke gebied en hij beoordeelt de dingen vanuit het fysieke gebied. In de wijsheid van deze wereld is satan briljant. Maar als je let op de geestelijke dingen, als je over geestelijke waarden en de geestelijke waarheid praat, dan is satan achterlijk. Hij is dom, hij begrijpt het niet, en hij speelde God in de kaart toen hij Jezus kruisigde. Zelfs het boek Openbaringen is zo duidelijk en het profeteert de nederlaag van satan zo absoluut en volkomen en de straf van satan, maar ik geloof dat satan zo dom is dat hij dit niet snapt. Ik bedoel, hij ziet het en ziet alle mensen die schijnbaar gehoor geven aan hem, hij ziet dat alles voor hem meewerkt en hij is zo egocentrisch dat hij gewoonweg niet kan geloven dat wat God heeft gezegd waar is. Hij gelooft dat het wel anders moet gaan. Hij speelt God rechtstreeks in de kaart. Hij zal de antichrist oproepen, hij gaat alles vervullen wat al zwart op wit is geschreven, maar hij heeft totaal geen enkel geestelijk besef.

De reden dat ik hierover spreek is dat ik wil zeggen dat als we op een natuurlijke manier gehoor geven aan de duivel, satan ons te pakken kan nemen. Satan is een meester in de natuurlijke middelen. Waar het vleselijke wapens betreft kan satan iedereen verslaan en of je een Christen bent maakt niet uit. Maar als je gevoelig bent voor de geestelijke respons, als je geestelijke wapens hebt, dan kan satan daar niet mee overweg. Satan weet niet hoe hij moet reageren.

²² Jesaja 53:5: Maar om onze overtredingen werd hij doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden.

²³ Jesaja 53:11: Om zijn moeitevol lijden zal hij het zien tot verzadiging toe; door zijn kennis zal mijn knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, en hun ongerechtigheden zal hij dragen.

²⁴ Joh. 1:29: De volgende dag zag hij Jezus tot zich komen en zeide: Zie, het lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.

Ik geloof dat lofprijs één van onze geestelijke wapens is. We hebben al gelezen in Matteüs 21:16²⁵ en Psalm 8:3²⁶ dat lofprijs sterkte is om de vijand en de wraakgierige te doen verstommen. Het is een geestelijke reactie. Als satan negatieve dingen in onze levens doet, dan verwacht en anticipeert hij dat wij depressief en ontmoedigd zullen zijn. Ik bedoel, dat is normaal, dat is natuurlijk. En toch ziet hij dat Christenen anders reageren en temidden van verschrikkelijke omstandigheden God beginnen te prijzen. Ik geloof dat het hem niet alleen jaloers maakt, want hij kan het niet uitstaan dat God wordt geprezen, maar dat het hem ook volkomen van slag brengt. Hij kan dit niet plaatsen. Het maakt hem bang. Ik bedoel dat satan angstig wordt als hij dit soort kracht in werking ziet. Hij weet dan niet hoe hij met ons om moet gaan.

Toen ik jonger was, was ik eens in Rome. Ik was net van de middelbare school af en ik herinner me dat ik verslagen las over hoe Christenen op de brandstapel gedood werden of in het circus Maximus en het Colosseum te Rome voor de leeuwen werden geworpen. Er is echt een verslag van dat de keizers hun vingers in hun oren staken en uitschreeuwden: "Waarom zingen deze christenen als wij ze doden!" Er werd verslag van gedaan dat ze begonnen God te aanbidden en te prijzen. Zelfs in de laatste momenten voor hun dood. En de keizer wist niet wat hij hiermee aan moest en hij stak zijn vingers in zijn oren en schreeuwde uit: "Waarom zingen zij!"

Mensen begrijpen dat niet. Ze zijn bang van wat ze niet kunnen begrijpen. We zien dat in fysieke mensen en ik denk dat de duivel, degene die hier achter zit, dezelfde reactie heeft. Dus als je de duivel wilt kwellen, dan ga je God prijzen. Het zal hem van je afhouden. Als je de duivel in verwarring wilt brengen, ga God prijzen. Satan begrijpt dat niet. Hij reageert niet zo. Satan is somber, satan is depressief, hij is verslagen. Als jij je in dat gebied begeeft, als je probeert met hem af te rekenen vanuit wanhoop, vanuit angst, vanuit schrik, vanuit benauwing en depressie, dan kan ik je verzekeren dat hij ons heeft. Maar als je overgaat naar het gebied van lofprijs, als jij je verplaatst naar het hemelse gebied, dan ben je in dezelfde dingen werkzaam als die welke op dit moment gaande zijn in de hemel en het doet satan als aan de grond genageld staan.

Lofprij is sterkte om de vijand en de wraakgierige te doen verstommen. We kunnen daarin werkzaam zijn. We kunnen werkzaam zijn op een hoger niveau. Het is het verschil tussen conventionele en nucleaire wapens. Satan heeft enige macht. Maar het verschil tussen nucleaire wapens en conventionele wapens is precies hetzelfde als het verschil tussen onze geestelijke kracht van lofprijs en zijn vleselijke macht van depressie en ontmoediging en de dingen waarmee hij tegen ons vecht. Mensen, we moeten uit ons arsenaal gaan putten. We moeten het grote geschut tevoorschijn halen en beginnen God te prijzen en wij zullen zien dat satan van ons zal wegluchten.

²⁵ Matt. 21:16: Jezus zeide tot hen: Ja; hebt gij nooit gelezen: Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt Gij lof bereid?

²⁶ Psalm 8:3: Uit de mond van kinderen en zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, uw tegenstanders ten spijt, om vijand en wraakgierige te doen verstommen.